

۱- در ایران باستان .. خانواده .. هسته اولیه جامعه را تشکیل می داد.

۲- ازدواج در نزد ایرانیان باستان چگونه بود؟ ازدواج در نزد ایرانیان یک تکلیف دینی و پیمان مقدس بود. به همین دلیل اگر کسی عمداً ازدواج نمی کرد کناهکار شمرده می شد. همچنین مردان، زمانی می توانستند مقام و منصبی بگیرند که همسر داشته باشند.

۳- در ایران باستان پدر به عنوان سرپرست خانواده محسوب می شد. صحیح (*) غلط ()

۴- در ایران باستان پدر چه وظایفی بر عهده داشت؟ الف) اجرای مراسم مذهبی ب) حفظ امنیت خانواده .

۵- در ایران باستان افراد معمولاً با چه کسانی ازدواج می کردند؟ ازدواج معمولاً خویشاوندی و درون گروهی بود، یعنی اغلب سعی می کردند با افرادی از دودمان خود ازدواج کنند.

۶- به چه دلیل در ایران باستان ازدواج معمولاً خویشاوندی و درون گروهی بود؟ چون می خواستند تا با آنها هم خون باشند و خصوصیات آن دودمان را حفظ کنند.

۷- ایرانیان باستان برای اولاد .. پسر .. ارزش خاصی قائل بودند.

۸- آیا در ایران باستان چند همسری وجود داشت؟ بله وجود داشت و افراد توانگر و ثروتمند چند زن داشتند.

۹- خانواده ها در ایران باستان بیشتر مواد مورد نیاز خود را چگونه تأمین می کردند؟ مواد مانند خوراک و پوشاک و ابزار را خودشان در خانه تولید می کردند و زنان در کنار مردان به نخ ریزی، پارچه بافی، قالی بافی و مشارکت در کشاورزی می پرداختند

۱۰- خانواده ها در ایران باستان چگونه مراکزی بودند؟ چه اصولی را به اعضای خود می آموختند؟ مرکز تربیت و آموزش بود. و اصول و ارزش های اخلاقی چون راستگویی، امانت داری، میهن دوستی و وفای به عهد و پیمان، را به اعضای خانواده خود می آموختند. پدران شغل خود را به پسران و مادران رسوم خانه داری را به دختران آموزش می دادند.

۱۱- در دوره ایران باستان بیشتر مردم در کجا زندگی می کردند و چه شغلی داشتند؟ اغلب مردم در روستاها زندگی می کردند و بیشترین جمعیت را کشاورزان تشکیل می دادند.

۱۲- در ایران باستان شهرها بیشتر محل زندگی چه کسانی بود؟ زندگی شاهان، مأموران حکومتی، صنعتگران، بازرگانان و پیشه وران بود.

۱۳- از چه دوره ای تعداد شهرها افزایش و جمعیت آنها زیاد شد؟ از دوره ساسانیان

۱۴- از چه زمانی شغل های مختلف بوجود آمد؟ پس از یکجانشینی، تقسیم کار اجتماعی پدید آمد و افراد در گروه های مختلف شغلی دسته بندی شدند.

۱۵- در جامعه ایران باستان اختلاف طبقاتی چگونه بوجود آمد؟ با تشکیل امپراتورهای بزرگ و تمرکز قدرت و ثروت در دست شاهان و شاهزادگان و سایر مقام های حکومتی، به تدریج اختلاف طبقاتی در جامعه به وجود آمد.

۱۶- بی عدالتی و اختلافات طبقاتی در دوره .. ساسانیان .. به اوج خود رسید.

۱۷- جامعه ساسانی به چند طبقه تقسیم می شدند؟ به دو طبقه تقسیم می شدند: بزرگان و عامه مردم

۱۸- در جامعه ساسانی طبقه بزرگان شامل چه کسانی می شدند؟ شاه و شاهزادگان، روحانیون زرتشتی (موبدان)، فرماندهان نظامی و دبیران

۱۹- در جامعه ساسانی عامه مردم شامل چه کسانی بودند؟ پیشه وران، بازرگانان، کشاورزان و دامداران

۲۰- در جامعه ساسانی طبقه اشراف و بزرگان از چه امتیازاتی برخوردار بودند؟ آنها زمین ها و ثروت های فراوان داشتند اما از پرداختن مالیات معاف بودند. از حق تحصیل و آموزش برخوردار بودند و خود را صاحب جان و مال مردم می دانستند.

۲۱- عامه مردم در دوره ساسانی از چه حقوق اجتماعی محروم بودند؟ شرایط تحصیل برای عامه مردم سخت و دشوار بود. بار سنگین مالیات بر دوش آنها بود و در جنگ ها، سپاه پیاده نظام را تشکیل می دادند. اگر کسی از جنگ فرار می کرد به شدت مجازات می شد.

۲۲- در دوره ساسانی فعالیت های اقتصادی مهم بر دوش چه کسانی بود؟ کشاورزان

۲۳- در دوره ساسانی .. کشاورزان .. اکثریت جامعه را تشکیل می دادند.

۲۴- در دوره ساسانی موبدان زرتشتی چه موقعیتی داشتند؟ آنها جزء طبقه بزرگان بودند و از این اختلاف طبقاتی حمایت می کردند و در دستگاه حکومتی نفوذ زیادی داشتند.

۲۵- در دوره ساسانی جامعه طبقاتی دارای چه ویژگی هایی بودند؟ در جامعه طبقاتی رفتن از طبقه ای به طبقه دیگر بسیار سخت و تقریباً ناممکن بود. یعنی فرزند کشاورز می بایستی تا ابد کشاورز بماند. همچنان که اشراف زادگان همیشه در گروه اشراف می ماندند. افراد طبقه محروم نمی توانستند با بزرگان ازدواج کنند. لباس و مسکن طبقات نیز متفاوت بود. در شهرها پیشه وران و کشاورزان نمی توانستند در محله خاص بزرگان سکونت کنند و به ناچار در حومه شهرها ساکن می شدند. در دوره ساسانی طبقات مختلف حتی آتشکده های جداگانه ای داشتند. این وضع طبقاتی بر روابط، آداب و معاشرت مردم نیز تأثیر گذاشته بود.

۲۶- چرا مردم ایران در دوره ساسانی از دین اسلام استقبال کردند؟ چون در این دین انسانها در برابر خدا با هم برابرند و تنها کسانی که درستکار هستند و تقوای بیشتری دارند، نزد خدا گرامی هستند.

۲۷- به گفته هرودت تاریخ نویس یونانی ایرانیان دوره باستان چه ویژگی هایی داشتند؟ ایرانی ها وقتی در کوچه به هم می رسیدند روبروسی می کردند و اگر با یکدیگر تفاوت طبقاتی داشتند افراد عامی می بایستی در برابر اشراف و بزرگان زانو می زدند.

۲۸- شاهان و شاهزادگان در دوره ایران باستان چگونه زندگی می کردند؟ (با ذکر مثال) شاهان و شاهزادگان زندگی بسیار پر تجملی داشتند و در کاخ ها به خوشگذرانی می پرداختند. برای مثال خسرو پرویز شطرنجی داشت که مهره های آن از یاقوت و زمرد بود و بر تختی می نشست که از عاج فیل درست شده و نرده های آن از طلا و نقره بود.

۲۹- مورخان از کدام اثر ادبی برای پی بردن به اوضاع و احوال مردم دوره ایران باستان استفاده کردند؟ شاهنامه فردوسی

فعالیت های درس ۲۱

۱- متن را بخوانید. همفکری کنید و چند شباهت خانواده امروزی را با خانواده ایران باستان پیدا و بیان کنید. شباهت هایی مانند ازدواج و تشکیل خانواده، سرپرست بودن پدر، یادگیری برخی از مهارت ها از پدر و مادر.

۲- کاربرگ شماره (۱۹) شهرهای ایران باستان را کامل کنید. (جواب بر عهده دانش آموزان)

۳- با کمک معلم اشعار بالا (صفحه ۱۳۶) را بخوانید و بگویید:

الف) کفشگر چه تقاضایی از شاه داشت؟ تحصیل و با سواد شدن فرزندان ب) شاه در پاسخ چه گفت؟ درخواست کفشگر را نپذیرفت چون ممکن بود در آینده مثل آنها به مقام بالا حتی به پادشاهی برسند. ج) از خواندن این حکایت به چه نکاتی در زندگی اجتماعی دوره ایران باستان پی می برید؟ وجود نظام طبقاتی شدید و محروم بودن عامه مردم از حقوق و امتیازات خاص

۴- از نظر دین اسلام مردم برای باسواد شدن و تحصیل از چه حقوقی برخوردارند؟ حق برخورداری از سواد و تحصیل در این زمان را دوران باستان مقایسه کنید. از نظر دین اسلام همه افراد جامعه چه زن چه مرد حق تحصیل و شکوفایی استعداد های خود را دارند. و با توجه به استعداد و تحصیلات جایگاه واقعی خود را در جامعه پیدا کنند ولی در زمان ایران باستان چنین نبود و سواد و تحصیل فقط حق طبقه اشراف و بزرگان بود.